

ע"פ 5524/13 - פלוני, מוחמד עוראבי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 5524/13

לפני: כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט נ' סולברג

המעוררים: 1. פלוני
2. מוחמד עוראבי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

תאריך הישיבה: כ"ו בשבט התשע"ד (27.01.2014)

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה
בת"פ 38526-03-12 מיום 19.6.2013 שניתן על-ידי
השופט ד' פיש

בשם המערערים: עו"ד חנא בולוס

בשם המשיבה: עו"ד לינור בן-אוליאל

בשם שירות המבחן לנוער: גב' שלומית מרדר

פסק דין

עמוד 1

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט ד' פיש) בת"פ 12-03-38526 מיום 19.6.2013 בגדרו הוטל על המערער 1 מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים; מאסר על-תנאי למשך 9 חודשים וקנס כספי בסך של 5,000 ₪. על המערער 2 הוטל מאסר בפועל לתקופה של 24 חודשים; מאסר על-תנאי למשך 9 חודשים וקנס כספי בסך של 5,000 ₪. העונשים הללו הוטלו על המערערים בעקבות הרשעתם על-פי הודאתם, בהסדר טיעון, בנשיאת נשק ובחבלה במזיד ברכב.

עיקרי העובדות

2. אלו הן עובדות כתב האישום המתוקן שבביצוען הודו המערערים: בין משפחת המערערים לבין משפחת המתלוננת קיים סכסוך מתמשך. ביום 8.3.2012 לפני הצהריים נורו יריות בסמוך לביתו של המערער 1, ואלו פגעו במכוניתו של אביו. בהמשך אותו יום הצטיידו המערערים באקדח, חבשו כובעי גרב ונסעו בשעת צהריים בקטנוע אל ביתה של המתלוננת. בהגיעם אל המקום, ירה אחד מהם מספר יריות לעבר מכוניתה של המתלוננת ופגע בה במזיד. המתלוננת עמדה אותה שעה בחזית ביתה, במרחק קצר ביותר מן המכונית ומן המערערים. המערערים הסתירו את פניהם באמצעות כובעי גרב, ונמלטו מהמקום על גבי הקטנוע.

גזר הדין של בית המשפט המחוזי

3. בגזר הדין עמד בית המשפט המחוזי על התייחסותה המחמירה של ההלכה הפסוקה לעבירות בנשק, וביתר שאת כאשר נעשה שימוש בפועל בנשק. בית המשפט המחוזי קבע כי פעולת המערערים נעשתה אמנם בתגובה לירי על רכוש משפחתם, אך אין לשוות למעשיהם אופי של הגנה עצמית, אלא מדובר בעשיית דין עצמית. המערערים החזיקו בנשק נוכח הסכסוך המתמשך בין המשפחות, וזוהי תופעה חמורה ומסוכנת, הפוגעת בשלום הציבור ובסדר הציבורי, ויש להעניש בגינה בחומרה.

4. בית המשפט המחוזי ציין כי תיקון כתב האישום הריהו שיקול לקולא. כמו כן, נשקלה לקולא העובדה שהמערער 1 היה קטין בעת ביצוע העבירה; הבעת הצער והחרטה; עמידתו בתנאי השחרור ממעצר, והעובדה כי נערכה סולחה בין משפחתו ובין משפחת המתלוננת. לחומרה ציין בית המשפט המחוזי את העובדה שהמערער 1 עומד לדין לפני בית משפט בשנית; את העדר האמפתיה שהפגין כלפי המתלוננת ואת העדר המוטיבציה לטיפול. בהתייחס למערער 2 ציין בית המשפט המחוזי לקולא את התסקיר החיובי מאת שירות המבחן; העדר עבר פלילי; הודאתו בביצוע העבירה; הרצון לסיים את הסכסוך, והחתימה על הסכם סולחה עם משפחת המתלוננת. מתחם הענישה הועמד על תקופה שבין 12 ל-60 חודשי מאסר. לאחר שקילת מכלול השיקולים גזר בית המשפט המחוזי כאמור על המערער 1 - 18 חודשי מאסר בפועל, 9 חודשי מאסר על-תנאי, וקנס כספי בסך 5,000 ₪. על המערער 2 הוטלו 24 חודשי מאסר בפועל, 9 חודשי מאסר על-תנאי, וקנס כספי בסך 5,000 ₪.

תמצית טיעוני הצדדים בערעור

5. המערערים ערערו על חומרת העונש. לטענתם, המעשה בוצע על רקע סכסוך מתמשך אשר גבה מחיר כבד אצל משפחתם. אביו ואחיו של המערער 1 נורו בשתי הזדמנויות שונות על-ידי בני המשפחה היריבה. אביו נורה ברגלו, אחיו נורה ברגלו ובבטנו, ולשניהם נקבעה נכות בשיעור של 100%. בבוקר האירוע שוב נורו יריות לעבר ביתו של המערער 1, ואלו פגעו במכוניתו של אביו. המשטרה לא ביצעה מעצרים כלשהם בעקבות האירועים. גם לא הועילה, כמסתבר, עזיבת משפחת המערערים את כפר מגוריהם, שם החזיקה בבית בן שתי קומות. לפיכך, וכאקט הרתעתי, החליטו המערערים לפעול. הגם שמעשיהם חמורים, הנזק שגרמו הוא רכושי בלבד, וזאת אל מול פגיעות בגוף שנגרמו לבני משפחתם. המערערים עמדו חסרי אונים עקב אוזלת ידה של המשטרה בטיפול בסכסוך, לטענתם, ופעולתם לא הייתה אלא לצורך הגנה עצמית. המערערים הוסיפו וטענו כי המלצות שירות המבחן היו חיוביות בעיקרן, ומן הראוי היה לאמצן ולהסתפק בעונש של מאסר בעבודות שירות. בנוסף, לטענתם, בית המשפט המחוזי לא התחשב בהליך הסולחה שנעשה עם משפחת המתלוננת. הסכם הסולחה הביא לרגיעה באזור. הסכסוך בין המשפחות היה אלים ומתמשך, ורק לאחר פעולת המנע של המערערים והחתימה על ההסכם, הושב השקט לאזור. המערערים הוסיפו וטענו כי זהו מאסרם הראשון, וחומרת הענישה אינה הולמת את הנסיבות. ועוד נטען, כי לא היה מקום להבחין בין המערערים ולא היה זה נכון להחמיר בעונשו של המערער 2 ביחס למערער 1, כשהתסקיר בעניינו חיובי עוד יותר.

6. המשיבה טענה מנגד כי יש לדחות את הערעור. תופעה חמורה עד מאד היא הנשיאה והשימוש בנשק, והיא מחייבת ענישה מרתיעה. הרקע הקודם של הסכסוך בין המשפחות עושה את האירוע לחמור עוד יותר. תסקירי שירות המבחן בעניינם של המערערים לא היו חיוביים, ולא הובאה המלצה טיפולית לגביהם. שירות המבחן התרשם כי במשפחתו של המערער 1 ישנם דפוסי הסתרה, וכי לא קיימת מוטיבציה לטיפול. המשפחה מסרבת לשתף ברקע לסכסוך, וזו הסיבה שהמשטרה לא הצליחה לבצע מעצרים לאחר פציעותיהם של אביו ואחיו של המערער 1. אמנם הוגשו שתי תלונות במשטרה, אך הן היו עמומות, ולא ניתן היה למצות את החקירה. אין לקבל בשום פנים ואופן פעולות עצמאיות שכאלה, במיוחד באמצעות שימוש בנשק, ויש להטיל בגינן עונש הולם.

דיון והכרעה

7. מעשיהם של המערערים חמורים ומסוכנים. שיקולים ששקל בית המשפט המחוזי לחומרה, כמפורט לעיל, הם נכוחים ומחייבי המציאות. אין ניתן להימנע מתקופת מאסר משמעותית על מנת להשיג את תכליות הענישה. יש להוקיע את המעשים, יש להרתיע בגינם את המערערים ואחרים שכמותם, יש להבטיח את בטחון הציבור. גם שיקולים ששקל בית המשפט המחוזי לקולא, מתקבלים על הדעת. אין צורך לחזור עליהם.

8. עניין אחד עודנו מטריד, ובעטיו סברנו כי שורת הצדק מחייבת הקלה מסויימת בעונש. אמנם, רב הנסתר על הגלוי בקשר עם הסכסוך בין המשפחות. המערערים ובני משפחתם גילו טפח וכיסו טפחיים, ולא תרמו מצדם לחקירה משטרתית אפקטיבית. יחד עם זאת, אין ניתן להתעלם מפציעותיהם הקשות של האב ושל האח, לשניהם נקבעו כאמור מאה אחוזי נכות, שנגרמו מחמת פציעות ירי. באלה, כמסתבר, לא היה די, ושוב נורו יריות שפגעו במכונית של אבי המערער 1. או אז עשו המערערים את אשר עשו, על מנת להרתיע את בני המשפחה היריבה שיחדלו הם מהתנכלויותיהם. כאמור, מעשיהם של המערערים פסולים מכל וכל, אך במישור הכולל, ניתן להבין את המצוקה אשר אליה נקלעו. עניין אחרון זה ראוי להתחשבות במסגרת שיקולי הענישה, ביחד עם גילם הצעיר של שני המערערים, הודאתם, חרטתם, עמידתם בתנאי השחרור ממעצר, וניהול אורח חיים שהוא בעיקרו נורמטיבי. רגיעה שחלה באזור,

ותסקירי שירות המבחן מבססים תקווה כי מה שנעשה לא יעשה עוד.

9. אין הצדקה לקיצור תקופת המאסר באופן שירוצה בעבודות שירות. מעשי המערערים ומתחם הענישה כפי שקבעו בצדק בית המשפט המחוזי, מחייבים מאסר בפועל, אך על יסוד האמור לעיל, תקוצר התקופה. המערער 1 (בהיותו קטין בעת המעשה) ירצה 12 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; המערער 2 ירצה 16 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו. עונשי המאסר על-תנאי שהוטלו על המערערים, והקנסות הכספיים, יעמדו בעינם.

10. המערערים יתייצבו לריצוי עונש המאסר ביום 16.2.2014 עד השעה 10:00, בימ"ר קישון, או על-פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותם תעודת זהות או דרכון. על המערערים לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתן היום, ד' באדר א' התשע"ד (4.2.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט
